

Tillegg A (normativt)

Sendes til:

Kartverket
Standardiseringssekretariatet
3507 Hønefoss
eller
standardiseringssekretariatet@statkart.no

FORSLAG TIL NYTT STANDARDISERINGSPROSJEKT

Dato: 2013-09-02

Forslagsstiller: Morten Borrebæk

Forslag (fylles ut av forslagsstiller)

Tittel**SOSI-standard del 1 – Generell del, versjon 5****Målsetting og innhold**

SOSI del 1 beskriver rammeverk for SOSI generell objektkatalog med utgangspunkt i nasjonale standarder utviklet i regi av ISO/TC 211. Dagens versjon inneholder følgende standarder:

- Introduksjon
- Generelle konsepter
- Bruk av databegrepene
- SOSI-realisering SOSI-GML
- SOSI syntaks notasjon
- Navneregler
- Metadatatprofil
- Retningslinjer for UML modellering
- Lineære referanser.

I forbindelse med revisjonen foreslås en ny dokumentstruktur med en oppdeling i enheter som lettere samspiller med de nasjonale standardene utviklet i regi av ISO/TC 211, også med tanke på senere revisjoner av disse.

Det er også nødvendig å sikre en forståelse mellom de UML pakker som ligger til EAP prosjektet og de respektive standarder i SOSI del 1 som inneholder UML felleskomponenter .

Forslag til dokumentstruktur foreligger som vedlegg til forslaget.

Ny standard/fagområde**Revisjon av eksisterende standard/fagområde** Angi hvilken **SOSI del 1 versjon 4.0/4.5****Hensikt og begrunnelse** (om nødvendig i separat vedlegg)

SOSI del 1 versjon 4.0 ble ferdigstilt januar 2007, dette som et resultat av første versjon av en rekke standarder som ble utviklet av ISO/TC 211. Nettopp det at SOSI la disse standardene til grunn for SOSI generell objektkatalog med tilhørende produktspesifikasjoner medførte at de fikk betegnelsen versjon 4.0, dvs ny hovedversjon.

Vi ser at en rekke av disse ISO/TC 211 standardene nå er under revisjon. Eksempler på dette er spesielt ISO/TS 19103 Conceptual Schema Language og NS-EN ISO 19109 Regler for applikasjonsskjema, NS-EN ISO 19110 Metodikk for objektkatalogisering. Det er også flere andre standarder som også har innvirkning på det videre arbeidet med SOSI, slik som ISO 19147 Transfer nodes og ISO 19148 Lineære referansesystemer. Felles for disse standardene er at de er under revisjon og har nådd et slikt nivå at de teknisk er rimelig stabile.

Det er ønskelig at det videre arbeidet med SOSI gjøres i henhold til de krav og anbefalinger som er spesifisert disse standardene, og dette rettfærdiggjør en ny hovedversjon, versjon 5. Alle fagområdene som revideres etter at SOSI del 1 versjon 5 er gjort tilgjengelig vil da måtte oppfylle de krav spesifisert i de ISO/TC 211 standarden som vi ønsker å legge til grunn for i første omgang spesifisering av data i nasjonale geografiske, men på sikt også de tjenester som skal tilbys.

Det er også et ønske å utvikle dette i henhold til en ny dokumentstruktur, slik at de standarder som inneholder UML felleskomponenter og som integreres i SOSI EAP prosjektet skal ha en gjenkjennbar struktur i Enterprise Architect .

Dato for ferdigstillelse (dato for når standarden bør være publisert)

Her er det snakk om en serie standarder som kan ha litt forskjellig ferdigstillelse, men det er ønskelig at serien med standarder skal være publisert før sommeren 2014.

Andre standarder som vil kunne berøres

En revidert SOSI del 1 vil påvirke revisjoner av SOSI del 2 Generell objektkatalog

Blir arbeidet finansiert Fra kartverkets side er arbeidet finansiert gjennom de kartverkets budsjett.

Andre prosjekter eller aktiviteter som kan berøres

Revisjon av SOSI del 2 med utgangspunkt i en revidert SOSI del 1 vil ha betydning for revisjon av produktspesifikasjoner i henhold til NS-EN ISO 19131 data produktspesifikasjoner

Forberedende arbeid (et utkast til standard bør foreligge)

Forslag til standard Utkast. Et utkast foreligger i form av SOSI del 1 versjon 4.0 / 4.5.

Forslagsstiller/forslagsstillers organisasjon er forberedt på å ta på seg nødvendig forberedende arbeid Ja Nei

Foreslått prosjektleder (navn og full adresse)

Morten Borrebæk

Navn og underskrift av forslagsstiller

(inkludert kontaktinformasjon))

Olaf Østensen

Kommentarer fra Statens kartverk

Det foreslås at SOSI AG1 fungerer som arbeidsgruppe for dette prosjektet. Det oppmuntres til frivillig deltakelse og oppnevning i SOSI AG1.

Tillegg inkludert i forslaget (gi detaljer)

Ny kapitteinndeling for SOSI del 1.

Forslag til ny kapitteinndeling for SOSI del 1:

Navn på SOSI kapittel	Forslag til innhold	Kommentarer
Introduksjon	Introduksjon til SOSI del 1. Målsetting, organisering, forholdet til internasjonale standarder.	
Generelle konsepter	Hovedhensikt: Denne delen inneholder beskrivelser og forklaringer på alle viktige modellkonsepter på et implementasjons-uavhengig nivå.	Kan derimot ha med eksempler på både SOSI og GML realisering der dette synes å være nødvendig (eksempler er informative)
	<ul style="list-style-type: none">• Konformitet. Både 19103 og 19109 er et fundament for generelle konsepter. Vi må vurdere konformitetsklassene som er beskrevet og se hvilke av disse vi ønsker skal ligge til grunn for SOSI standarden-	Er det flere standarder som bør vurderes her. Hva med O&M?. ISO 19101 semantic foundation???
	<ul style="list-style-type: none">• Abstraksjonsnivåer. Tar med en figur som viser abstraksjonsnivåer for de ulike	Figuren finnes i 19103, lager noe tilsvarende.

	modellene	
	<ul style="list-style-type: none"> • Objektmodell (UML) 	Basert på 19109 GFM.
	<ul style="list-style-type: none"> • SOSI objekt. Ikke selve modellen men forklaringen på hvordan SOSI objektet med sine egenskaper og assosiasjoner benyttes for produktspesifikasjoner. Herunder unike ID'er. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Datasett modell 	Med metadatakrav
	<ul style="list-style-type: none"> • Koblede data (object referencing) 	Dagens beskrivelse må oppdateres, her kan vi hente mye fra GCM (INSPIRE Generic conceptual modell).
	<ul style="list-style-type: none"> • Datatyper fra 19103 	Bare forklare , ikke modell.
Generelle typer	Hovedhensikt. Dette kapitlet bør inneholde UML modeller for felles elementer, må være samsvar mellom de ulike delene (kapittelinnndeling) og inndelingen i SOSI EAP prosjektet:	
	<ul style="list-style-type: none"> • SOSI_Objekt 	Selve UML modellen, selve konseptet er beskrevet i dokumentet Generelle konsepter
	<ul style="list-style-type: none"> • Livsløpssyklus 	Må samordnes med SOSI objekt, kanskje livsløpssyklus bare er en figur knyttet til SOSI_Objekt.
	<ul style="list-style-type: none"> • Datobegreper 	Fra 19108. Kanskje også historikk??
	<ul style="list-style-type: none"> • UoM 	Lage UML modell basert på det som finnes for SOSI-syntaks.
Vektorgeometri	Hovedhensikt: Dette kapitlet inneholder UML modeller for:	Vil i stor grad være profiler av NS-EN ISO standarder.
	<ul style="list-style-type: none"> • SOSI Geometrimodell (profil av 19107) 	Utvides til å dekke 3D objekter (volum). Vil inneholde alt som støttes i GML. En delmengde vil la seg realisere i SOSI-syntaks. .TEKST og .SYMBOL må vurderes.
	<ul style="list-style-type: none"> • 	
Nettverkstopologi	<ul style="list-style-type: none"> • Lineære referanser. 	Profil av 19148. Har vi egentlig beskrevet dette i dag?
	<ul style="list-style-type: none"> • Transportknutepunkt ++ 	
Coverage (Overdekkende tematisk representasjon)	Coverage geometri (19123)	
SOSI-notasjon	Formell dokumentasjon av SOSI-formatet	Svært sjelden oppdatering
Realisering i SOSI-format	Hovedhensikt: Forklare hvordan de ulike modellene som inngår i	I utgangspunktet vil ikke alt kunne realiseres. Ser vi for oss

	SOSI del 1 og SOSI del 2 skal realiseres i SOSI:	å beskrive en profil? Er dette en konformitetsklasse som bør angis i SOSI del 1?
	<ul style="list-style-type: none"> Geometri-modell, inkl lineære referanser <ul style="list-style-type: none"> Gruppetyper SOSI-tagger 	Egen SOSI-syntaks-def-fil
	<ul style="list-style-type: none"> Objektmodell <ul style="list-style-type: none"> Renske litt med å fjerne OBJDEF 	
	<ul style="list-style-type: none"> Håndtering av referanse-system 	Egen SOSI-syntaks-def-fil
	<ul style="list-style-type: none"> Datasett-modell: Det som i dag finnes i SOSI-hodet 	Egen SOSI-syntaks-def-fil
	<ul style="list-style-type: none"> Bruk av tagged values i UML for oppsett av SOSI-realisering 	
	<ul style="list-style-type: none"> Dokumentasjon av SOSI-realisering i SOSI-standarder (tabellarisk utlisting) 	Komme tilbake til denne.
Realisering i GML	<ul style="list-style-type: none"> Regler for avledning av GML fra UML 	Mapping regler angitt i ISO 19136 Annex E, ytterligere konfigurasjon kun dokumentert i ShapeChange?
	<ul style="list-style-type: none"> Datasett-realisering 	19136: This International Standard defines the XML Schema syntax, mechanisms and conventions that support the storage and transport of application schemas and datasets.
Retningslinjer for UML-modellering	Hovedhensikt: Gi tydelige regler for modellering av UML applikasjonsskjemaer med bruk av OCL for å angi constraints.	Dette dokumentet vil gjengi hovedreglene fra 19103 og 19109 (copyright problem?), og illustrere dette i form av norske eksempler innen våre fagområder. Hvordan disse modellelementene realiseres i SOSI og GML fremkommer i andre dokumenter.
	<ul style="list-style-type: none"> SOSI UML profil 	Vi bør ha en beskrivelse av hvordan denne er implementert i i EA som Model driven generation (MDG). Men bør dette ligge i SOSI del 1? Selv om vi benytter EA er jo alt det vi beskriver i del 1 uavhengig av plattform.
	<ul style="list-style-type: none"> Generelle betraktninger om UML-bruk: Innskrenkninger i bruk av UML-mekanismer 	Dvs regler fra 19103 og 19109.
	<ul style="list-style-type: none"> Bruk av stereotyper 	<Topo> og <nettverk?????> vurderes og flyttes fra "Generelle konsepter"
	<ul style="list-style-type: none"> Navneregler for objekttyper, attributter og assosiasjoner 	Flyttes fra dokumentet "Navneregler" som vi har i dag.

	<ul style="list-style-type: none"> • Bruk av pakker <ul style="list-style-type: none"> ◦ Navning • Oppdelings-prinsipper 	Udokumentert i dag?
	<ul style="list-style-type: none"> • Regler for tekstlig dokumentasjon av UML-modeller (rapportgenerator) 	Jfr konformitetsklasse Dokumentasjon fra 19103.
Metadata	<ul style="list-style-type: none"> • Norsk versjon av ISO19115 • Norsk ISO19157?? 	Vi må diskutere hva vi gjør metadata. 19157 vil implementeres i Geodatastandarden.
Produktspesifikasjoner		
Innledning til den generelle objektkatalogen	<ul style="list-style-type: none"> • SOSI Objektkatalogmodell 	Flyttet fra generelle typer
	<ul style="list-style-type: none"> • Innhold i SOSI Del 2 fagområde-dokumenter 	

Utgåtte dokumenter		
Navneregler	Flyttet til Retningslinjer for UML modeller.	
Bruk av datobegrepene	Flyttet til livsløpssyklus og SOSI objekt i 'Generelle typer'.	